

MA

IRODALMI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bpest, V. Visegrádi-u. 15.

Szerkesztik:
KASSÁK LAJOS és UITZ BÉLA

Előfizetési ár Magyarországon:
Egy évre 10 K, félévre 5 K.

TARTALOM: Kmetty János: Rajz. / Kassák Lajos: Fiatal lángok mennek át az utcahosszon, Ez hizelegjen az asszonynak, Sorok, ideges órákban (versek.) / Lékay János: Barackenspital Nr. 37. (novella.) / Barta Sándor: 1918. besompolygóján (vers.) / Vaszary János: Rajz. / Pór Nándor: Egy harapás élet (novella II) / Reiter Róbert: Napos tájon, Nóta, Állomás (versek.) / Mácza János: Könyvekről.

III

4

KMETTY JÁNOS: Rajz

Ára: 1 korona.

FIATAL LÁNYOK MENNEK ÁT AZ UTCAHOSSZON

Az izzadságos nyári alvásban
(mert minden alszik most,
az erotikus vén bankár,
a mozgásba szerkesztett konflis
s a házak is mint kottló lajhárok
nekitehénkedtek a fejszézniáló
38 fokos hősugaraknak)
fiatal lányok
szabad, fölbontott ritmust hintáznak
a véletlenül nyitva maradt szemek
látászögébe
a bebádogozott ég alatt.

Telhetetlenkedj két szemem!

Délelőtt. 11.
S hiába csóvásodnak föl az illendőre kent cimtablák
s hiába barlangosodik erre a megöntözött liget,
valami magánkezre ambicionált tornaterem
(hogy kisebb legyen a polgári felelőssége)
a budai hegyek felé kinyitotta a száját
s egyszerre szétduzzant a csönd.

Az előbbrejutás sárga kanálisaiban
(most ilyenek a kitergetett utcák)
mély, kék tengereket énekelnek a fiatal lányok.

(Ugyanekkor az érseki konviktusban vagy háromszáz
levéknyult siheder porba locsolja a tiszta, fehér vérért.)

Az utcák fölhólyagzott testén
(ez a panamisták sikere a bűzös aszfaltban)
borzas, zöld erdőket nevetnek a fiatal lányok.

Ezalatt pedig
egy kontrafagot húsos ordításában heveskedik a nap
s mint valami lapos tárgyerra, az idioták rettenetes
súlyával
még jobban ráül a világra.

De a fiatal lányok egyre csak szinesebbre pántlikázzák
a kedvük
és bugyborékol a hangjuk, mint a hegyekről leszakadt
hóvíz
s két rugódzó mellüket már szinte átszurják a taka-
ródzásukon,
mint a kőbeerősödött hegyesszögeket.

(Növendék himek most a legajándékosabb ismeretlenre
érzik össze az életüket.)

11¹/₄. Mindent fejbekölínt a lebirhatatlan kívánczóság.
S hiába, hogy a nap majdnem belefut a maga kat-
lanába.

Hiába!!!
A fiatal lányokat már alig látni —
de könnyű, vidám lépteik mögött

a kemény gránitjárda ijedten föl-kunkorodik
s valami sűrű jószágok után
a budai hegyek felé tápázkodik az egész város.

EZ HIZELEGJEN AZ ASSZONYNAK

Igy túlnairól uszítgatom az éhem
s mint, aki sok rosszon elbicsaklott
karikásan rádpanyvázom
a szemeimet.

Nekem kimintázott Szép!

A betelhetetlenség szájával
körülénekelem
pontról
pontra
a karjaid puháját,
begyességed maroknyi almáit,
a hajad,
csipőid fészkes melegségét
ami jó.

Az innen és túl-nak
villamos batériája vagy
Te!

És én
a rendből s a négyfal kuckójából
dicsérlek
az utcák tavaszi hullámain,
amint szagosan
köréd testörkődnek a fák,
táncba zökkennek a rengeteg társzekerek
s az ég, buta tábornokkék mellére
fölkokárdázza a napot.

Érezlek: kétszer szép.
Hetvenkedem: százszor szép
s testem maradt pehelysége alatt
laposra hízlek
a csakazértis hegy-völgy.

Csak az illendőség sárga macskája berzenkedik.

Két erős karomon,
mint a jó, veritékkel edzett rugókon
pattanj felém
asszony!!

SOROK, IDEGES ÓRÁKBAN

Mint aki ugyis hiába teszi le a fejét (fáradt szemeire még súlyosabb falakat malteroz a sötét s a füleibe még inkább beleugat a csönd) s merthogy a fölbuzdult idegekre orvosok szerint is jók a hosszú, hosszú tavasz éjszakás séták, nyakamba vettem a várost, jópolgár bundás nekikészülődésével s engedelmes lábaimat rálapogattam a körúti aszfaltra, amit búsan s mint rosszüzletes meredek zónát már semmibe úntak a vadászó lányok s előttem ép most mosogatja tükrösre az ég.

Permetezett az eső — ez jó, gondoltam, pont nekem való idő, szegény tudómet már ugyis kegyetlenül elsenyvesztette a négy fal s hordósrá spekulált fejemből is legalább kipárolog minden piperkőc hiábavalóság: Vers, Képek, Muzsika no és a Lányok, lányok, akiket különben sem tudtam soha valami nagyszerű legénykedéssel a fogam alá kapni (csak acsarogni tudtam utánuk, a karcsu és harapni való bokájuk után, mint valami redves tanyai kuvasz) s most tisztán látom, hogy elsőrendű képességek vannak bennem akármi jobbfajta üzlethez, (valamikor borbélyüzletet akartam nyitni, de nem volt pénzem, s mindjárt rá is jöttem, hogy az csak kiskaliberű embernek való) teszem szeszkereskedéshez, a pálinkának még sokáig megmaradnak az apostolai, vagy, s ez még jobb, földspekulációkba bocsátkozom, mint a nagyapám, aki után (igaz, hogy ő inkább csak szárazföldi kalóz volt valahol a kosztolányi hegyek között és szépen beleszakadt amikor kétzsák búzát akart egyszerre a padkára tüntetni) valódi tizezer pengőket jussolt a négy szőke fia.

Igy igen! így már érdemes élni (hogy ez a stabil dolog eddig sohse akadt az eszembe) ... csak ezek a buta villamossinek ne riasztgatnák mindig a merszem ... s ezek a mahomet tégladögök is megint ugy rálahádkodtak az idegeimre ... milyen ronda ilyenkor az ucca, pfujj, mintha minden meg lenne döngölve ... se mozgás, se szín ... csak csönd, vastag, megülledett szagok s a lenyalt falak között, az áztató esőben ugy gyömöszköli magát tovább az ember, mint valami lompos kanálistatkány.

Valaki egyszer a fülembé hizelegte, hogy nagyszerű temperamentumomban kilencvenszázalékra még dominál a vad, akaratos paraszt — s most elhiszem, hogy csak a dekadens tíz százalék marasztal a sárga városokban, holott, kint a vízszintű mezőkön még nyavalyás önmagától is ugy elszaladhat az ember, mint valami fiatal csikó a madzagos hámból, ahol az egészséges asszonyok a folyók ezüst sodrában veszejtik el a terhük, s az ember reggeli szeme elámul, mint egy csodálatos kapu, — Mit ádogál itt már órák óta? — Hogy én áldogálok? — A hid körül éjjel senkinek nem szabad ádogálni! — A hid körül?? — A hid körül!! s a döngő, csupaszáj mumus mögött csak most láttam meg, hogyan ágaskodik dupla toronyba a vörös Ferencz József hid.

Még mindig öntözött az eső!

A Krisztusát! ezt jól megcsináltam, több mint másfél óra hazáig, a villamosok még nem járnak s egy árva garasom sincs, hogy kocsit vehessek, legalább, ha énekelni tudnék, most csúszhatok a Visegrádi-utcáig gyalog, ahol egy hét múlva megint elhitem magammal, hogy idegesség ellen jó medecína a hosszú, hosszú tavaszéjszakás séta s hogy nekem is van olyan okos fejem, mint a nagyapámé volt aki, jó kalóz, ha beleszakadt is a mesterségébe, valahol a meszes kosztolányi hegyek között valódi tizezer pengőket hagyott a négy szőke fiának.

Kassák Lajos

BARACKENSPITAL NR. 37

— Vigyél már az ő csajkájába is!
A gőzök bodrosan gomolyogtak az edényből.
A jajgatás most megszakadt.
Az elkínzott ajkak mohón szívták fel az italt.
„Ide is!...” hangzott egy másik ágyból.
A jajgatás folytatódott. Hasogatta a füleket.
— „Na, az se vízi sokáig!” mormogta egyik szélesvállu mohamedán. S egy másik sovány, leomló vállakkal, hatalmas bakancsaiban a földön dobolta:
— „A 37-es barakkban nem szoktak sokáig élni.”
Nevetett.
„Achmed Sekal megint a szeretőjét emlegeti.”
Mindenki nevetett.
„Pedig a félkaru után rajta a sor.”
Ujra nevettek.
A hatalmas bosnyák ott feküdt az ágyán. Szálfatermetét nem takarta le végig a piszkos takaró. Lábai kimeredtek a pokróc alól. A bőr sárgán hámlott le róluk. S ezek a lábak olyanok voltak, mintha nem is élő embert cepeltek volna valaha. Olyanok voltak, mintha az elpihent Halál csontvázára földi piszok rakódott volna. De a szemek még éltek, dermedt iszonyattal nézték a másik tusáját. Az ajkak pedig mindig ugyanazt a nevet mormolták. Mindig egyazon nevet.
A félkezű most vijjogón orditozott. Csonka karját a menyezet felé lóbázta: „A karom, a karom.”
„Fáj öreg?” sajnálkozott föl egy hang a sarokból. Gazdája az ágyon gubbasztott. Kimért mozdulatokkal töltötte a cigarettákat.
„Ez már a szeretőjét se hívja.”
Valamelyikük izmét morzsolt, a sárga gömbök peregetek az ujjai között.
A napsugár közepén metszette a szűrkeséget.
„Tudod-e mi ujság?” fordult hozzá a belépő Kova Achmedhez. „Selim Nimetet láttam.”
A férfi melle hevesen zihált.
„Igen, igen. Selim Nimet volt. Jól ismerem, falumbeli.”
Nehéz hangok szakadtak fel az ágyról.
„Selim Nimet.”
— „Megmondtam, hogy itt vagy.”
„És még sincs itt!”

Ott átellenben a félkezű sikitva tépte a kötést. Savanyu bűz töltötte be az egész barakkot. Az emberoncok tekintete a mindig magasba hadonászó csonkban futott össze. Valaki füstölő cigarettát nyomott a sárga fogak közzé.

„Ez jót tesz” bólogattak a többiek.

Mind mohamedán volt, s nem szerették az orvost. Most mind ajánlott valamit a sebre. Örkdtek, hogy a sweszi betévedjen.

Achmed belekapott a hirhözó karjába. „Az meg fog halni” és meghorzongott. Fogai összeverődtek: „és én is.”

Kova erőszakoltan felnevetett.

Achmed a barakkbeliekre mutatott: „Ez itt mind mondja.”

„Mert irigyelnek. A szeretőd fáj nekik.”

Felhördült: „Selim Nimet.”

Szemei visszakalandoztak a másakra, akinek homlokát most veritékbe fürdette meg a Halál. Iszonyat merevült az arcára. Sárga kezével magaelé ránkigálta a földit. „Nem akarom látni” — hörögte — „én nem akarok meghalni” — és ujra fuldokolva — „élni akarok...”

Achmed nem szólt többet. Fáradt meredten terültek el a tagjai. A hangok távolból sodródtak eléje s úgy látszott, mintha tekintetével átfurná a deszkafalakat, s félénken, vágyón, hívná maga felé a szeretőjét. És hirtelen, az égő nap-tölcséren beragyogott fiatalon, fekete szépségében a lány.

Egy pillanatig megállt.

Tehtete átfogta az egész barakkot. És megértette hová jön. Meggörnyedt alakok saját saját testüket vonszolták. A bakkancs is súlyt jelentett. Ingott a lábuk. Betegneszek. Mormogó imák. Hullaszag. Förtelen. És minden rossz, ami a Halálra emlékeztetett...

„Achmed” vacogta maga elé a lány.

S a másik tekintete telálkozott az övével.

„Achmed”...

S most eggyé váltak. Nem szóltak semmit. Tér, idő, emberek, kórház, barakk, kajánság, emberi irigység, a letipró betegség és a győzedelmeskedő Halál igénytelenül elmerültek.

Aztán az is elmúlt. S öntudatukba beleszivárgott a körülük vibráló nyomoruság. Szavak zörögtek. Apró nevetések bugyborékolnak. Vigyorgó pofák bámész-

kodtak. És ott a másik vijjogó hangja megrezkette a levegőt.

A lány védelmet keresett. Egészen hozzátapadt és Achmed reszkette rákulcsolódott, de szemei tétován odatapadtak a haldokló figurájára „Védj meg, én nem akarok meghalni,” lihegte a lány fülébe, halkán, hogy ne hallja meg kívülre senki. „Nézd, nézd,” — lihegte és arra böködött a haldokló felé, aki a fájdalom deliriumában hadonászott a levegőbe, s megmaradt kezével minden kötést letépett a csonkról. „Én még se vagyok ilyen beteg.”

„Nem. Te őlsz még!”

— „Doktort, doktort!!!”

A meggyötört test hátradől. A veritéket törölték róla.

„Tessék kimenni” könyörögtek a lánghoz „az orvos jön.”

Lassan megindult. Tekintetét nehezen emelte le a legényről, aztán behunyta a szemét. Mert véres cafatok tólultak a látó-sugarába, visszatartotta a lélekzetét, mert bűzök kavargtak a levegőben.

Valaki megérintette a vállát. Kova volt. „Egészen sápadt vagy! Gyere itt összeszeded magad.” Leültek a kerítés mellé. Katonák gyakorlatoztak. Trombita harsant. Vezényszavak röpködtek.

— „Milyen förtelmes a Halál” sugta.

„De te még fiatal vagy és egészséges és szép, és az Életé.”

Lepihentek a katonák. Árusok rajzolták őket körül.

„Nem akarsz kukoricát?” A barakk undora feloldódott egy nagy emelgésben. „Majd veszek.” Mondotta a férfi.

„Achmed meg fog halni.” Mormogta Nimet.

A kukoricát majszolták.

— „Pedig olyan jó ember volt.”

Mély sóhaj.

„A háboru.”

„Jó ez a kukorica.”

„Itt nem is szabad rosszat kínálni, betegek is vesznek. Lesz itt még!” Hátrafordult. A forró, illatos, jóízű kukoricából válogattak. „Te a fiatal szereted?”

„A fiatal” és felderült a lány.

Hátuk megett nesztelen gördült tova a hullatálya.

Elmerültek a kukorica gyöngörűségében. Nevettek a katonák durva tréfáin.

„Achmed hivat” szólította meg az egyik beteg.

És ők mentek. Egészen egymásba simultak. Arcukról a meglepedést nem lehetett letörölni. Inyüket még a kukorica birizgálta.

És hogy a napsugártól körülözönlötten beléptek a barakk ajtaján, ott már rendet találtak. A nap erősen rezgett a levegőn. S benn a Halál utáni csendesség ült.

S most, hogy Achmed a nap színeiben látta őket egymásmellett, egészen egymásmellett, legörbült a szája. Zörgő, fonnyadt testét nem vetette rájuk. Ólélő, ringató örömökre készült, s ime, hogy meghalt az a másik, a semmit sem kívánó nyugalom, mintha ő reá is atszivódott volna. Mosolygott. A szavak értelmét

már nem fogta át. Zizegésük, mintha a távolból szülemlett volna hozzá.

Félig lehunyta a szemét.

Látta, hogy a férfi a lány kezét keresi.

Nem szólt.

Csak megbékélten mosolygott.

Mert megértette, hogy ő elnyult az uton, s azon már nem lehet változtatni, s felette most tovaviharzik a szenvedő, vad, küzdő, fájdalmas, vágó — ÉLET.

Melle zihált. Széles mosolyu arcával, sárga láb-száraival és kezeivel, melyek összekulcsolódtak a melle felett, szemeivel, melyek szinte eltűntek kiálló pófacsontra közt, olyan kihamvadt volt, mintha a Halál nehéz és fáradságos munkája után, most ide a barakkba tért volna meg, néhány percnyi nyújtóztató pihenőre.

Lékay János

1918 BESOMPOLYGÓJÁN

Nem, ti nem hiszitek, hogy Ő bűg a villamosokból, ti nem hiszitek az akasztófásan lóbáló terebélyeket, jó, sikamlós, kipuolt sineket, tébolyodottan száguldó autókat, moszattalpas vizőlet, s a feltölt szemöldökű ablakgörbékét.

Miért félnétek?

Gyáraitokban őrlőngve robotolnak a gépek, körütaikokon dögölni uszitanak a felemeletezett hirlapprések, asszonyaitok véresre nyaldossák az impotensre habzólt paraszterinceket, és szőke, teavaj fajkölykeitektől visitósak a kertes paloták,

templomaitokban oszladozó aggastyánok honaljszagu zsinagógázással im-igyen fenyegetik az istent:

Jó! Jó!! Jó!!!

De én felrugom a ti szent, színvak majálistokat, s felverem valahány acélrobogóját, a szétperdült utaknak.

Rátok!

Élekre vasalt uborkahad!

Tébolyodott autókat töftőfőlők belétek, s gombóckodó, bitang életetekkel megkenegetem vesztegetőn a halál, perpétum mobilés ádámcsutkáját. Százszor!

Az én sohai halálomig!
Én! Én!! a Több!!!

Barta Sándor

EGY HARAPÁS ÉLET

(Folytatás.)

Kabinok mélyén, a Vág iszapja mellett... Fuldoklások, testek illata, gyapjas takarók szaga, négy szál deszka közt... Sanyi — Mariska... Átvillant haja borzas erdején.

— Maga mindenkinek meg tud bocsájtani?... Mintha apostol lenne... Ma nincsenek azok... s ha volnának, bolondok... Ma mindenki önző és én is az vagyok... Nekem ne mondja... maga sem az, akinek mutatja magát... Magának is van valakije, akit sajnál mindenkitől... akire vigyáz... akiért sandít, ha mással látja.

— Lehet... de nem hiszem. Nézze; hét évig voltam egy lánnyal ideálisan jóban. Soha nem csókoltam meg. Csak egyszer a kezét. Katona lettem és most mennyasszony mással. Hát érdemes valakiért törni magunkat? Fenét! Majdha megunom egyszer az egyedüliséget, kapok pénzt, meleg ölt, mért ne, eladom magam... Addig meg... Én se vagyok szűz, ő se legyen... éljünk... Azóta azt látom, mindenkit meg lehet kapni.

— De Karcsi!

— Ne mondja... lesz perc... ha ma besötétül, talán máma... talán holnap... de lesz perc mikor...

... Oszlik a fanyaruság és a zagyva kábultság-ból tisztul eléje a másik férfi... vagy ez, vagy az!... Most kettőből valamelyik...

— Nézze itt nem lát bennünket senki. Ülünk le ide az árnyékba.

— Nem.

— De igen... Nos?!...

— De ne beszéljen így...

— Jó, nem beszélék.

— És már ez sem volt szűz...

— Ez lesz talán!...

VI.

Becher: viszfényes, seszinü deszkafalak. Unottan, rothadón pállanak a testek és érzik a szájukban a déli rostélyos foghagymaszaga. A konyha: bábszínház színpada: edények zöreje, moslékszag terjeng... Hogy mért köll az embernek ilyen örült melegben is enni!... Hűs, tompafényű árnyékre áhitanak a porusok... Kártya... Ingujjas emberek hangtalan film-játéka a fényben... Kvárt, kvint; milyen nehéz még az osztás is, ahogy a karok bénán nyugtóznak el a hamucsikos márványlapon...

Sakk... az önkéntesek kaucsuk, zsirosszagú gallérja ott félholdasodik a bábuk között. A lány nézi a faparasztokat... és közben szétveti a lábait... mindenütt víz... viz és tűz, mint régi találós-játékoknál...

— Ki lép?

— A Karcsi.

— Rögtön... Hogy most is összedörzsölik a lábukat, meg a térdeiken át beszélgetik egymás között a békét!... De örültek!

Neki most nincs semmi köze az élethez. Csak fizikai fogalom melegben táguló test, oxigénnel táplálkozó folytonosság... és az ittlét, a játék, mind reflexumai jobb időknek... a régieknek, a talán sosem létezetteknek, amikor minden érződik... Meleg van!

— Sanyi van egy cigarettád?... Ez is csak reflex. Ilyenkor cigarettá!

Ibolyát szellőztet a selyemzsebkendő... Ma ez is fásító... ennek sincs ize... Ma semminek sincs. A tegnapestét se tudná most ujracsinálni.

— Jaj de meleg van!

— Látom... Mért lett vörösebb most mindenkettő? Milyen buták is a meglepett pulgatekintetek!

— Mit lát?...

— Hogy melegjűk van.

— És magának

— Nekem csak tegnap este volt.

Most ordított egyet igazán a hőség... súlya van még a szemek fénybefogadásának is... Csönd és... és újra csönd.

— Jó lenne hazamenni... Mit akar ez a tegnapesttel?... Mért szól? akarja, hogy mindenki tudja?

— Mi volt tegnap este?

— Te nem voltál itt.

— Ezt már elintéztük. Ugy-e Irénke?...

— Igen? különben ugyse tartozik rám...

... Bolond, örült... hallgasson!...

— No és meleged volt?... Hisz tegnap nem is volt oly meleg.

... Még mindig kinyitja a száját!...

— De mi teát ittunk.

— Hol?

— A Centralban. Az Irénke akarta. Aztán kiüzadtunk.

Mért beszél ez a fiu ma olyan furcsán?!

— És komolyan ott voltak Irénke?

... Mit szóljon most!... Azt, hogy igen?... Nem ért már semmit semmiből... Egy undok egér szaladgál a bensőjében. Undorodik... De mitől?...

— Hát nem hiszed? Az Irénke látni akarta az Elzát. Azt hitte ott vagy és azért mentünk...

... Tegnap este!... Hárman gondoltak most egyszerre rá... És a kékesbarna csik: őrgöngéseket kiabáló rikoltás... Meleg van... Mit csinál a negyedik?

A zöldfa oldalára nem okád a nap. Milyen más ott, ahol részegsége nyomai sincsenek a délután deliriumának.

— Játsszunk új partiet.

Uj partiet! Hát mért nem megyünk még haza? Látja a csömört mindhármunk pofacsontján... és mégis még mindig nem és nem... még mindig nem volt ölég... Haza... azt nem tehetnék együtt... Haza... a Pro-Patria ágyán most nyugtóznak a mezitelen fiuk és szagositják a levegőt a délutáni emésztésnek bőrön, likacsokon áttörő nyugalmaival... A Fuchs most nyeri a jegy árát. Este színházba megy az egész

Vaszary J. 1916

VASZARY JÁNOS: Rajz

banda... és neki... neki ülnie kell itt és éreznie, mint torpan melleben a meleg és az unalom... A Metropolban most idegesen ficánkolnak asszonyi lábak az ingek alól a pargettakaróra és csikland minden apró szőrszál és kis bogarakat éreznek mászkálni és kíváncsi-felön tekintenek a falra és semmi...

... Ezek még mindig nincsenek készen egymással. „Ügyetlen vagy” trillázott a Sanyi a multkor és ő már régevelt és régen trágyálló alomnak semmizi az egészét.

... Jó lenne egy cigaretta is... Disznóság, hogy ezek a pincérlánukok nem tudnak magyarul... és ezt hangosan is mondja, a másik ketten összenéznek, a szájuk és a szemük kancsalítása azt mondja:

bolond, de nem szólnak semmit. Ilyenkor jó hallgatni, ahogy elképzelik egymással az első éjszakát... de a fiu nem szól... huszonkétévvel mit kezdjen majd... és eladni magát... mert a lánynak van pénze... már mondta is neki... Százezer korona... de hiszen olyan buta... vagy tán csak neki az?... vagy legalább az első este ne csokolhatta volna meg... de így már majd mindent kapott... és még csak az, az izgatja... és szeretne az első urinó ágyában feküdni... hisz az apja birtokán csak summás lányokat ösmert. Szennyes kis butaszemű parasztokat... És a Mariska... kaszirosnő a fürdőben!... De urinó!... hisz ez az első, akivel bátrabb; akivel mégis semmit — de — semmit se mer és... és mert másként is elérheti... csak az az első csók... nem... nem... csak nem örült meg: házasodni! már erre gondol?...

... A lány lába surlódik a fiú bőrgamáslijához... vibrál benne a tegnapesti szeretkezés rezignációja...

VII.

Az ablak faszempilláin át bekévélt a dinamók dróton vezetett kíváncsisága. Az anyja, meg a Gizi mozdulásaiban ritmustalan darabossággá jegecesedett a pihenés... és ő... lágyságok sercegésén át a füleibe és haragvások sötétlésein által a szemén felejtkezette magát a holnapba, ... és

ahogy megérkezett belé a holnap maisága, szapuló moslekjének alján érezte a ma tegnappálevését és nem nyúlt utána, mert zápujt egy kettétört tojás és ez volt minden és csak a Sanyi maradt.

VIII.

A cigány mellett leült egy asztalhoz. „Fagyaltot.” Azzal akarta pótolni a vacsorát — Kukoricakása! Puliszka! — Fúj! Émelygett benne sok multnapi győngörökkel együtt. Soha jobb napja nem volt! Soha nem tudta még önmagában önmagát, mint a kis Manczival a Royalban. Az a nyugalmas egymásbabotlásuk most öt év után. És most ismét vége, ki tudja mennyire! És már csak ismét édeskés — nyálkás szájiz és mult és emlék és ki nem folyt nedvének szirupos összecsuporodása a nyelve két oldalán.

— Főur! — félóráig jajgatott neki, míg végre kapott föle husz cigarettát tulfizetve és borraivalóva. Aztán rágyujtott és nézett jobbra — meg balra, de idegen volt ma neki minden és eibusit a banális

„Csakegykislángságokon” és a tálcázó cimbalmosnak odadobta fele cigarettáját. Aztán, ahogy utánakapcsolta egykevéssé a figyelmét, hallotta, amint az asszonyok cirógatták szavukkal a simára-smirglizett-arcu legényt. Mert, hogy ma mindent megérez a közelben és távolban, míg tegnap semmitsem tudott csak egy asztalt, egy-két szavat, egy és csak egyetlenegy ágyat és egyetlen szőkeséget... és egy csókot... és hajlott benne férfiassága szomorufüzága és majdnem kicsurditott egy csöppet a sziklából a szemein keresztül.

A balaisókarja ott senyvedt a márványlapon. — Hosszu vonalak lüktettek a színházból a Teraszon át. Hét óra... A Spangolviasz három-négy hadnagyocskát pörgetett a cernaszálon. Hogy milyen büszke ez a lány... Spangolviasz!... Igazi Spangolviasz! A Fuchs, meg a tüzer erre sántítanak és a pofájukon van valami az inniakarásból. Mi történt ezekkel?... A Grosskopf is megjött már a truppjával. Az Anti költözködik a Tiameba... S ott, a kis főorvos is fölbimbózik a csehasszonykával...

— Szerbusz, Apukám! A Fuchs lajtorjalába ott volt a széke mellett és feje gíngallázott... a kis tüzer meg pipált az angolos, hatalmas csutorából az orra alá. — Holnap Vorstellung... Gyere váltsuk meg a jegyet. Megyünk vagy huszonöten.

Az eddigi gondolatok oszoltak fejében és elhűsültek tudattalanjának lombjai alatt.

— Hm... Vorstellung!... és ki tartja?...

— Ne ijedj be apuka — rőffentett közbe a kis tüzer... — egy törzsorvos... Ismerem már Teplicből... Kivágja az embert. Hacsak nem komolyan beteg. De nekem jól meg van dagadva a lábam. Én kórházba kéretőzöm Nagyszombatba.

— Hát egye meg a fene!... Elmegyünk!

Az Angyal Lili bozontossága szembevigyorgott vele. A Sipos integetett ide.

— Mind együtt vannak szóval. Na fiuk, hanem hát meglesszük most a bucsuvízítteket... Holnap megyünk Pestre!...

És erre, hogy Pest, fellelegzett benne ismét a kis Manczi és az orra különös kábult finomságokkal propellérozott bele a parfümös levegőbe.

* * *

Az Anti billegett egyik asztaltól a másikig és gomblyukában rózsaszín szalag csiklandozta a szemeket: tavaly kapta a Vilmos császártól. A főur hajlongott ide-oda és kereste a stoplikat a pezsgős-üvegekben.

Sarokasztalnál ültek. A szeparékban mindjobban üvöltözött a jókedv és kanyargott ki a többiekhez.

Egy öreg vasuti megjött a familiájához és itt ülnek benn. A lányok összeölelgetik a tekintetüket és idegenek a szokatlanságban.

A zöld rácsok a falakon otthoni lugasok vadszöllőizét csurogtatják az emlékezésekre... halk — bus tavasz van itt, de mögötte ott senyved a hársfák aljának julius-esti kábultsága a parkból és a Vág partjáról.

Szemben egy testes nő az anyjával félliterezzi a badacsongit.

A zwikkeres Jancsiban öklendezett a sok kikívánczó hajrá-hop... Az Anti most mellettük huzta

keserűn. „A nemenjél-elt ott a saroknál”... és az Anti ment és huzta a ne-menjél-elt a testes nőnek és az nem ment el, hanem mosolygott és nem hirt kettálni mert rezgett a szempillája és cigarettázott, egyiket a másik után.

Ültek és hallgattak. És hosszan nyugtózott bennük az érettségén egyszerérett moszatos langyossága a nagyotakarásnak, aztán fodrozón kiszivárványosodott kis buborékká az asztaluk fölött.

— Mit szolt a Gizi, hogy holnap elmegy?

— Ha Pesten maradnék jőne utánam... Hanem mi volt az Irén és közted?

— Ugyan...

— Fizetni uraim!

és ezalatt kialudt egy lámpa a közepén... Tizenegyre...

A Jancsi törülgette az üvegeit és közben papírszalvétán találkaért könyörgött a testesnek, de az már ment is egy huszárfőhadnaggal, aki fizetett helyette.

— Fiuk, hozzám jöttök. Van valamim, még elcsapjuk az időt éjfélig...

és mentek a Göncölhöz, a Garavillába. Bennük és köröftük összecsapott Pöstyén alvó éjszakája.

A Becher előtt állt és hegyesítette a bajszát az ujjával. A balkarján piros szalag: Militárpólizei — katonarendőr... Főfigyelt... Hangok a Kurhotel felől... Egy csomó fiszt...

— Fiuk az intelligens-Zugsführer!

— Szaladj előre, nyisd ki az ajtót!...

Az emeleten felszakadt a fény.

Míntha önkéntesek lettek volna.

Cigarettafüst felhőzött. Az asztalon vizes-pezs-gős — meg söröspohár; üvegek, Champagnére, móri, Sharry-brandy... Az ágyban a Göncöl, meg a Karcsi. A diványon a Sanyi és a földön a Fuchs hempergett a kis tüzerrel.

— Már hajnalodik és én még itt császkálok az ablakuk előtt... Hátha nem is önkéntesek voltak!

Fázósan megtörölte magát a köpenyével... megigazitotta a gombokat, aztán megindult a Stationskommandora és úgy érezte, ma nem csinált semmit

X.

A kis tüzer már a kilencedik cigarettájáról paraszazott a tizedikre. Pipadohányból készítette direkt mára. És nézette a pulzusát: 108-112. „Na engem nem küldhetnek a Kaderhez!”

Együtt ültek egy csomóban. Karcsi szótlanul bámult ki az ablakon át a tetőre. Az olaszok közül néhányan napkuráztak már és csak fürdőnadrág volt rajtuk. Fásultan és keserűn felbőfőgő szájjal csuklotta le a füstöt a tüdejére. A tüzer ellátta ma mindnyájukat... Milyen jó azoknak, akik nemrég jöttek... Felbizsergett benne az első marschvonal pántlikája és hideg verejtékféléje a gerince hosszában. Szeretett volna még itt maradni. Csak tíz nappal legalább. Ben-

sejében visszhangzott az itföltött nyolc hét. Hátha mégis!... Hátha szerencséje lesz!...

A Sanyi fel-alá mászkált. Fáradt ernyedtség halakította az arca színét. A többiek kialudtan, mafüröden. Nekik határozottan előnyük lesz ma. A csehek susogtak egy asztal körül. Az olaszok dudoltak és hozzájuk rezgett az emeletről egy gittárritmus és a Dolcini festőbozótja. A Gizella-nővér mosolygott fel hozzá és közben egy mindig egyhelybenálló és busuló szamarat cirogatott a fák alatt.

A bakák botosan kierőtlenedett szemekkel totyogtak előbbre. Karjukon a bluzuk, botjuk tompán kopogott a flaszeron.

„Mi van?”

„Szuper.”

„Üdülő.”

„Kader.”

„Kórház.”

— Na látod, szóit a kis tüzer a Fuchshoz és ezt meghallották többen és ránéztek a tüzerre és magukban malátaszagot terjesztettek. Hisz ők mind egészségesek. Ők akarnak kórházba menni? Hisz aki botl jár itt köztük, az is nagyobbbrészt szimulál. Hisz ők csak protekcióval jutottak ide.

És hallgattak és vártak.

És egy sem maradhatott, mindnek menni kellett és mind az üdülőbe...

A szobákban kapkodva szedelőzködtek föl a ruhájukat és rohantak ki a zenéhez, a parkba, a lányok közé és megszokásból tán, ragaszkodón szerettek volna odakapcsolni magukat a mindennapi — tegnap — tegnapelőthöz.

XI.

Tizenegy. Jött Zsolnáról a vonat. Egy percük volt, beszorították magukat egy másodosztályú fülkébe és rágták a lelkükben felhatalmasodó sziklát... És minél inkább, minél többet, annál erősebben berzenkedett az ösmeretlenség, a holnap... Most szinte hittek az orvosoknak bebeszélte reumájukat. Hisz úgy fájt a karjuk, a lábuk. A fejük... a fejük különösen.

— Elbucsuztál a Gizitól?

— El.

— Mit szolt?

— Pestre megy a jövő héten. Hát neked mit szolt az Irén?

— Nem beszéltem vele. Majd Pestről irok neki egy lapot és jól lesz minden.

— Te meddig maradsz fönn?

— Holnap délben indulok Szegedre. És Te?...

— Két napig.

— És az?

— Fene tudja!...

... Csönd füstölgött a cigarettájukból. Aztán fölirták egymás címét... aztán nem szóltak semmit és csak nagynehezen húzták elő a kártyát... és ebben a játékban keverült össze egy pohárba Pöstyén vize és Veszprém, Szeged, Nagyvárad olaja. Ülledett az egyik és lebegett a másik lusta, bizonytalan, álmosanbredő derengésben.

XII.

Már három hete lenne?! És két napja, hogy az anyja is megjött?!

És ő most is... Most még inkább...

Gyakran, mikor elhibázott, nemjólvezetett életfordulásai a torkába türemlenek, *hogy* szeretne valakinek a mellén szavakat melengetni! Senkije sincs... Talán jobb is. Ha valaki ismerné az ő két nagy tragédiáját, biztos nem tudná elviselni.

Tragédia?!
Ez a két év és az a két férfi!

A Karsai irt egy lapot: „Bocsásson meg, hogy bucsu nélkül jöttem el, de így talán jobb is. Kézcsók: Karsai!” És azóta semmi és már annak is husz napja lehet. A címét sem írta meg.

A Sanyi is ír: mennyivel másabb az a fiu!

Kottát vett a kezébe, odavetette magát a zongora elé és lábát ráhagyta a pedálra...

Az az este!...

Ahogy a Karsai hidegen beszélni kezdett, aztán lassu könyörgéseket öleltetett a derekára. És nem... nem, ő nem akarta. Csak: annak úgy köllött mégis történnie... Azt hitte célhoz ért... szertelenségek éjszakája karmolta akkor nyugtalanra a bőrét... és mégsem... jött a szőke primadonna és vége volt... mindennek vége...

Egy, egy fekete billentyűben sűrűsödött össze a sok emléke-meg gondolatpára... Követte az ujjá...

Gisz...

A tüdején rezonált egy elfoszlott induló csinadrattája.

(Vége)

Pör Nándor

NAPOS TÁJON

Sercegve, ezüstben, garabonciásan terül, néhol skarlátban, rakétás marakodó örömet locsolja és röhejbe menekül friss, harsogó barlang csendje.

Üvöltő örömsárkánynak gyulni olyan éhes, billentő vulkán, hogy mohó sugarakká tépett ujjakra feldagasztja magát mind az öt érzék

és hall: csira úti át a gyenge burkot; lát: széles kedv ágaskodik felhőkarcolókká; izlel: buján vérzik kelet gyümölcse; szagol: nem rossz, hisz buzánk alatt trágya; tapint: észak asszonyának keményebb a melle.

És sercegve, ezüstben, garabonciásan terül.

Közel szögletbe sajtó marás; fent zavart emészt kagylós kéttenyér, lent árok bődül paraszt próbának;

messze: szilaj simítás, sikká pihen, nyitott sebnek szétfajódik, ha éles zökkenő hirtelenkedik beléje;

végtelen: vajudó gyökér, meleg kikötő;

szemek horgonyoznak.

NÓTA

(KASSÁK LAJOSNAK)

Jó párnánk az éjszaka sötét dunyhás tengere, jó falat nyers harapásunknak a sárga termés, jó párunkká becézzük a ringó érett lányokat és jó taréj, büszke taréj a nevetés.

Rokontalan köztünk a csömör és unalom s nem nyafogunk orrunk kényes fuvoláján, hogy minden csak csalás és kendőzött hamisság és meakulpa sem alázza dacra kapus szánkat.

Hetyke árbócon: vörös lobogó! felkavart hajnalban: vörös kakasok! nyájzavarásban: falánk ordások!

vagyunk

kormos metropoliszok keserű torkában, fengerek zöldjében, nyújtózkodó szántón, fülledt falvakban, kergült piacon, roskadt viskóban, fekete műhelyben.

És a mi ereinkbe csurgatja ritmusát a kozmosz és a mi vérünk fübe-fába kallódó ritmusa csíhol szakadt robotosok elé.

mikor iromba merészséget keresztre ócsáról a tél es jégsegekre átkozott szív vérzik, mikor pocolyás kedvében fűrösz a kócos mázoló, mikor aratók éhe-szomja veszett szüretbe szédül, vagy mikor kenyértelenek aranyról, asszonyról, teljesüléssről dalolnak és a náthás ősz szemükbe sirja sárga bárgyu arcát.

ÁLLOMÁS

Kócoz, sulykol, faldos, záporoz
összepörkölt méhe,
fütyök, piszokkal-öblítettség és primitív üdvök közé rögzött.

A föld repedezett hátán
szétbitangult csavargó acélszalagok
telhetetlen bogba torpanása
és hunyorgó nembánomság,
ha stilizált dekorációknak dörgölőzik
és vízió,
ha falánkja belecspikéz az éjbe.

Motollás harsányoknak: fágas hizlaló,
minden lehetnek anyás kitermője
és telten zengő zsufolt materiából
vizió,

nembánomság

csipkéz, morzsol, csörömpöl, csörömpöl,
szétsörömpöli kuncogó hányavetiségét,
felcsokrozza égő csipkebokrát,
keverődik:

gyulladt betyár fáklázó
beleázik erre-arra-sarlózásba
s szag, szag meg szag összetevődésének
eredője avas illatszertár
ordító szabadult címek
fintorba préselek valaki-fickó arcát
nekiruccanás! sivalkodás az ajtófelé!
bukfenc! kéz! jajagyomrom! dagasztás!
hogya a mellük barnán fordul a bluzból,
bent márványra alázódik egy kótyagos fej,
az ingen baka keres óvatosan tetvet,
kint gránitfeketén dominál a gép,
a tűz meg ércre nyal zuhogó kedvet

keverődik,

csipkéz, morzsol, csörömpöl, csörömpöl,
szétsörömpöli kuncogó hányavetiségét
felcsokrozza égő csipkebokrát,

virraszt.

Reiter Róbert

KÖNYVEKRŐL

Garami Árpád: Gyötrődő, szerelmes tavasz. (Versek) Benemteljesülések újra sóhajtása, jövőbe vágyakozás: egy erős szenzibilitásokkal megterhelt ember passzív lírája. Hangulatokból nő és hangulatokba török, de ez a hangulatba-törése nem tragikus — lebágyadás inkább egy-egy akció-nélküli gesztussal — aminthogy nem is lehet tragikus, amiből hiányzik az akció. A passzív vágyakozás pedig: romantika. És Garami Árpád romantikus költő. De a romantikájának lírája annyira őszinte és keresetlen, hogy a titánkodások mellett is, értéknek kell fogadnunk. Ami egzaltált-ságot mimelő póz, szóiban-nekilendülés van benne, az, a szubjektivitásán túl nőtt iskolák maradványa s ma még ez lapítja zegénné és változatlanná. Romantikájának gyökere Petőfi szerelmi lírájig nyulvány, a megnyilatkozási formája azonban már az újabb költészethez igazodik; a versforma, a kompozíció főépítése és különösen a szófűzések gyakran asszociálnak Ády sorokat („bolond, halálos éj” — „gyönyörű, vad élet” „gyötrődő, szerelmes tavasz”). — Ez az idő-előtti formatisztulása újabb verseiben a keresésbe oldódik fel („Nevetés,” „Mocsár”) Sorai elvesztik a kényszerűség ízét, megerősödnek dinamikájukban. Lendülete azonban, még nem mindig magától adódó, s nem mindig egyenlítődik ki a belső mozgással. — Értjük és hangsúlyozzuk, hogy a kis kötet nem reprezentálja a költőt, s talán nem is jelenti. Gazdagodást

a legutolsó néhány vers mutat, és innen, a ciklus lezáródásából és kiéléséből várhatjuk Garami továbblendülését, más érzés és gondolatkörökbe kapcsolódását, s az egy-két versében mutatkozó újabb forma egyéni kialakulását.

Ifj. Gaál Mózes: Fata Morgana. (Elbeszélések. „Modern könyvtár”) Az öt elbeszélés közül a „Főhadnagy ur napja” című mutatja legteljesebben a fiatal író erényeivel és hibáival, mikbe beletört, előszült a — fiatalsága. Mert ez a könyv: valami koravén komolyság, megnyugvó világszemlélet, amely úgy néz az élet szemébe, professzoros hidegséggel, s a „mindent megélték” objektivitásával, hogy ebben a lehiggadt objektivitásban már nem is élet amit lát: iskolásfilozófia, teória, vagy akármi más passzív és terméketlen mozgásokba illeszkedés. Pedig ahogy eljut idáig: a dolgok analízise, a boncolás alá hidegült objektum megválasztása, többre érdemesült a kész formába fagyasztásnál. Könyvében mindvégig sejtünk valami élet és követelőző probléma dagadozásokat, a mik idekísérték a miérteket: a passzive fölényes „mert”-ek elénk bontásáig. Ezt az utat szeretnénk látni: a kérdéstől a megoldásig; azt a formaságot, mellyel kérdésre kényszerítette az életet: az életet, amelyik mindig probléma és aktivitás marad, minden objektiv szűrőmechanizmuson, minden passzív konzekvencia játékosdín, vagy komolykodáson túl is. — Így: csak „értékes írásokat” kaptunk és nem egy fiatal erőnek, ha elbukásos tullendülését is azon, ami csak írás, forma, történet lehetőség — minden „tehetség” számára.

Kázmér Ernő: Idegen portrék. (Tevan könyvtár.) Selma Lagenlőf éles konturban tartott rajzától az Amfiteatrov cikk lírai impresszionizmusán keresztül „A. Haukland” teljesen eleresztett újságíró-stilusáig a legváltozatosabb képét adja ez a könyv egy nagytömegű kulturákba szerelkezett esztétának. Kétségtelen: nagy szenzibilitások, erős fogékonyaságok duzzadnak benne, és fogékonyaságán valami ideges keresés, törekvés egy ismeretlen letisztulás felé; de a keresésre ösztönző indítói annyira szubjektív hangulat formába fakadók, hogy természetszerűleg kizárják magukból az objektivitás lehetőségét, s megakadályozzák a maga elé hitt cél elénk tisztulását, sőt: hitünket ebben a célban. — Portréiből kianalizálva: vagy érdekli, vagy izgatja vagy egyáltalán nem érdekli valaki Kázmért. Eszerint változik írásainak értéke is. De mindig csak az író, s annak a problémái izgatják (vagy: nem), az előtte fekvő könyvön túl nem nyit perspektívát az olvasó számára, s még csak azt sem sejteti, micsoda perspektivákat látott vagy érzett ő, a saját maga részére. Írásai ezen a ponton rekednek, sok meleg színben, piteoszk eszközökkel kirajzolt írói arcképekké; holott ő maga is tudja, hogy az ilyen írások célja mégis csak a verekedés, *valamiért* verekedés; hogy ne csak mindenre beidegzett hangulataink változó jätékát, hanem teljes magunkat adjuk, aktivitásra feszültségünkben, mint kritikusok, az esztétika passzív formái fölé ágaskodón!

Mácza János

Felelős szerkesztő és kiadó: KASSÁK LAJOS

PROPAGANDA

A „MA” tulajdonosai írók és képzőművészek s így lapunk támogatói nem egy üzleti haszonra alakult vállalat tőkéjét gyarapítják, hanem közvetlenül segítik művészi programjuk érvényesítéséhez azokat, akiktől művészi értékeket kapnak.

Felhívjuk az irodalom és művészet barátait előfizetésre és a támogatás olyan módjára, mely nálunk ugyan szokatlan, de a külföldi kulturális központok művészi életében régóta ismert.

A pártolás eme formájához vannak egy évi időtartamra vonatkozó pártoló tagsági jegyek és vannak állandó érvényűek. Egy évre vonatkozó jegy ára 20 korona, állandó érvényű jegy ára 200 korona.

A pártoló tagsági jegyek birtokosai a tagsági jegy érvényességi időtartama alatt

külön előfizetési díj nélkül kapják folyóiratunkat, évenként egy művészi értékű műlapot kapnak ajándékkul, kiállításainkra egy ingyen belépőjegyet kapnak és egyéb művészi vállalkozásainkban is hasonló kedvezményekben fognak részesedni.

Akik csak az előfizetési díjat küldik be, (egy évre 10 K, félévre 5 K) a felsorolt kedvezményekre igényt nem tarthatnak

A „MA” kiadóbizottsága.

Megjelenés dátuma 1918. április 1. A lap minden cikkéért a szerző felel.

A „MA” könyvei:

A „MA” első lírai antológiája (György Máttyás, Kassák Lajos, Komját Aladár, Lengyel József verseiből) ára 4 korona. Amatőr kiadás eredeti met-szettel, az írók aláírásával, ára 10 korona.

Garda József: Valaki játszik velük (dráma) ára 2 korona.

Mácza János: Modern magyar dráma (jegyzetek) ára 2 korona.

Kassák Lajos: Éposz Wagner Maszkjában (versek) ára 2 korona.

Kassák Lajos: Isten Báránykái (három egyfelvonásos) ára 3 korona.

Kassák Lajos: Életrajz (novellák) ára 3 korona.

Komját Aladár: Kiállítás (versek) ára 3 korona. Amatőr-kiadás elfogyott.

Singer Henrik: Világnézet. Ára: 1 K.

Máttyás Teutsch János: Linoleum-albuma, száz számozott példány. Ára 25 korona. Amatőr példány merített papíron, a művész sajátkezű nyomásában és kézírásával. Ára 100 kor.

Die AKTION könyvei:

Eine anthologie (1914–16) ára kötve 3 korona 60 fillér.

Jüngste tschechische Lyrik ára kötve 3 korona 60 fillér.

Gottfried Benn: Fleisch (versek) ára kötve 3 korona 60 fillér.

Theodor Däubler: Der Hahn (versek) ára kötve 3 korona 60 fillér.

Franz Jung: Sophie (regény) ára kötve 3 korona 60 fillér.

Franz Jung: Opferung (regény) ára kötve 3 kor. 60 fillér.

Ferdinand Hardeknopf: Lesestücke. Ára kötve 4 kor. 80 fillér.

Carl Einstein: Anmerkungen. Ára 4 kor. 80 fillér.

Alexander Herzen: Erinnerungen. Két kötet ára kötve 25 kor.

Der STURM könyvei:

Herwart Walden: Tanz der Töne (kotta) ára 6 kor.

Herwart Walden: Einblick in der Kunst (64 reprodukcióval) ára 9 kor.

Herwart Walden: Gesammelte Schriften. Ára 4 korona.

August Stramm: Du (szerelmversek) ára 6 kor.

Paul Scheerbart: Glasarchitektur (tanulmányok) ára 4 korona

Peter Baum: Schützengrabenverse. Ára 6 korona.

Adolf Knoblauch: Die schwarze Fahne (regény) ára 4 kor.

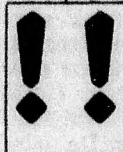
Herman Essig: Überteufler (dráma) ára 5 korona.

Herman Essig: Wetterfrosch (elbeszélés) ára 5 kor.

Sturm-Bücher (sorozat 1–14. sz.-ig):

August Stramm kis drámái, **Lothar Schreyer**, **Peter Baum**, **Hage von Kohl**, **Adolf Behne** stb. munkái füzetenként 1 kor. 20 fillér.

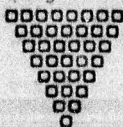
Sturm-levelezőlapok a legújabb francia, angol, orosz, német, spanyol és olasz művészek képeinek és szobrainak reprodukcióival. Ára darabonként 40 fillér. Az egész sorozat 75 darabból áll.

Ujjonnan belépő előfizetőink kívánatra ingyen kapják a „MA” június havi

zeneszámát,

mely **BARTÓK BÉLA** 3 oldalnyi kottáját (dalkompozíció (Ády-versre) közli.

Modern Szinpad

Koronaherceg-utca 6. sz.

UJ MŰSOR:

Május. Tavaszi játék. Irta: Szép Ernő.

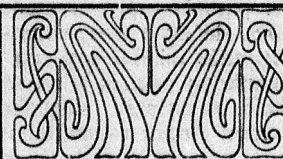
A láthatatlan ember. Kómikus tragédia. Irta: Földes Imre.

G.-dur koncert. Jelenet. Irta: Herceg Ferencz.

A pofon. Bohózat. Irta: Bródy Miksa.

Uj Gábor-, Harsányi-, Szenes-tréfiák, Szirmai Albert új dalai.

Kézdete pont fél 8 órakor.

DIANA

sósorszesz.

